3.2.2026

Eduskunnan talousvaliokunta
Asia: VNS 8/2025 vp

Gasum Oy:n lausunto aiheesta valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta (VNS 8/2025 vp).

Gasum kiittää mahdollisuudesta esittää asiantuntijalausunto asiakohdassa mainituista asioista. Esitämme lausuntonamme seuraavaa:

Selonteossa esitetään kattavasti uusiutuvaa energiaa koskevia tavoitteita ja toimenpiteitä. Tästä huolimatta biokaasumarkkinan kehittämisen keskeiset kysymykset jäävät edelleen avoimiksi. Biokaasumarkkinan kehittäminen nojaa yhä hajautuneisiin ja pistemäisiin tukimuotoihin, eikä selonteossa esitetä biokaasumarkkinalle selkeää kasvupolkua tai kansallista tuotantotavoitetta. Selkeän strategisen ohjauksen puute heikentää investointivarmuutta toimialalla, joka on parhaillaan voimakkaassa kasvuvaiheessa ja kykenee tarjoamaan kustannustehokkaita päästövähennyksiä.

Biokaasun tuotanto on hajautettua energian tuotantoa, joka samanaikaisesti vähentää päästöjä erityisesti teollisuudessa sekä maa- ja meriliikenteessä, vahvistaa huoltovarmuutta, edistää jätteiden tehokasta käsittelyä sekä ravinnekiertoa, ja mahdollistaa biogeenisen hiilidioksidin jatkojalostuksen. Näitä merkittäviä yhteisvaikutuksia ei selonteossa vielä hyödynnetä riittävästi. Biokaasun rooli osana eurooppalaisen energiaturvallisuuden ja -omavaraisuuden vahvistamista on keskeinen muun muassa EU:n REPowerEU-suunnitelmassa. Biokaasualan toimintaympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti viime vuosien aikana, mutta Suomelta puuttuu edelleen päivitetty kansallinen tahtotila ja strategia biokaasun hyödyntämiseksi. Tästäkin näkökulmasta on ensiarvoisen tärkeää päivittää Kansallinen biokaasuohjelma vastaamaan nykyisiä haasteita ja tavoitteita.

Kaasun toimitus- ja huoltovarmuutta koskevassa tarkastelussa on tärkeää tunnistaa jo teollisessa käytössä olevien uusiutuvien kaasujen kasvava merkitys. Selontekoon on kirjattu tarve selvittää Inkoon LNG-terminaalille korvaavia vaihtoehtoja hyvissä ajoin ennen vuokrasopimuksen päättymistä vuonna 2032. Selvitystyö on käynnistettävä mahdollisimman pian, jotta kaasumarkkinan toimivuus sekä nykyisten ja tulevien investointien ennakoitava toimintaympäristö voidaan varmistaa.

Selonteossa korostetaan luvituksen ja investointiympäristön sujuvoittamista, mutta biokaasumarkkinoiden keskeisimmät pullonkaulat jäävät edelleen osin tunnistamatta. Biometaanin tuotantoa ja käyttöä hidastavat erityisesti pitkät viiveet kestävyysjärjestelmän hyväksynnöissä, päällekkäiset ja raskaat raaka-aineiden ennakkotietopäätösmenettelyt sekä tulkintaerot jakeluvelvoitelain ja uusiutuvan energian direktiivin soveltamisessa eri maiden välillä. Nykytilanteessa sama raaka-aine voi edellyttää useita hyväksyntäprosesseja, mikä sitoo sekä viranomaisten että toiminnanharjoittajien resursseja ja hidastaa investointien toteutumista.

Valiokuntakäsittelyssä tulee varmistaa, että luvituksen sujuvoittamista koskevat linjaukset kattavat myös kestävyysjärjestelmiin ja jakeluvelvoitelakiin liittyvät menettelyt. Tämä on välttämätöntä, jotta biokaasun tuotannon ja käytön edellytykset sekä biokaasumarkkinoiden tehokas toiminta voidaan turvata.

Kunnioittavasti,

Juha Ala-Huikku
Yhteiskuntasuhdejohtaja
Gasum Oy